

(Ф 03.02 – 101)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут комп'ютерних інформаційних технологій
Кафедра комп'ютерних мультимедійних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
_____ А. Гудманян
«__» _____ 2018 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Методи наукових досліджень»

Галузь знань: 18 «Виробництво та технології»
Спеціальність: 186 «Видавництво та поліграфія»
Освітньо-професійна програма: «Технології електронних мультимедійних
видань»

Курс – 1 Семестр – 1

Лекції - 17 Диференційований залік - 1 семестр
Практичні заняття - 17
Самостійна робота - 71
Усього (годин/кредитів ECTS) - 105/3,5

Домашнє завдання (1) – 1 семестр

Індекс РМ-4-186/17-3.1

СМЯ НАУ РНП 09.01.07-01-2018

Робочу програму дисципліни «Методи наукових досліджень» розроблено на основі робочого навчального плану № РМ-4-186/17 підготовки фахівців освітньої програми «Магістр» за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія» та спеціалізацією «Технології електронних мультимедійних видань» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили
професор кафедри комп'ютерних
мультимедійних технологій _____ С. Лобода

асистент кафедри комп'ютерних
мультимедійних технологій _____ А. Кириленко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія», спеціалізації «Технології електронних мультимедійних видань» – кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій, протокол № _____ від « ____ » _____ 2018 р.

Завідувач кафедри _____ С. Лобода

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради навчально-наукового інституту комп'ютерних інформаційних технологій, протокол № ____ від « ____ » _____ 2018 р.

Голова НМРР _____ Б. Масловський

УЗГОДЖЕНО
Директор ННІКІТ

_____ О. Юдін
« ____ » _____ 2018 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

ЗМІСТ

стор.

Вступ

1. Пояснювальна записка	
1.1. Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни.....	7
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	7
2.2. Лекційні заняття, їх тематика та обсяг.....	8
2.3. Практичні заняття, їх тематика та обсяг.....	8
2.4. Самостійна робота студента, її зміст та обсяг.....	9
2.5. Домашнє завдання	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	9
3.1. Методи навчання.....	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.	12
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.....	12

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення робочої програм навчальної дисциплін», затверджених розпорядженням №106/роз від 16.07.17 р. та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка.

1.1. Заплановані результати.

Дисципліна «Методи наукових досліджень» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі видавництва і поліграфії.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів з теоретичними основами, питаннями методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто теоретичним й практичним підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень студентами; ознайомлення студентів з основними поняттями науки; з урахуванням національного й зарубіжного досвіду та впливу глобалізаційних процесів інформаційної доби указати на провідні тенденції її розвитку, досягнення й перспективи та видатних діячів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння теоретичних основ методики та організації науково-дослідницької діяльності;
- підвищення рівня методологічної культури;
- формування наукового світогляду фахівців;
- вироблення вмінь критичного аналізу наукової інформації та її оцінювання, вмінь полемізувати, аргументуючи та обстоюючи власні думки;
- формування вміння висвітлювати результати дослідницьких пошуків у магістерській роботі, а також узагальнювати результати науково-дослідної роботи;
- опанування основами методології, технології та організації науково-дослідницької діяльності;
- засвоєння, розуміння і відтворення наукової термінології.
- формування основних навиків аналізу інформаційного потоку та умінь написання наукових текстів.

Компетентності, які має набути студент в результаті вивчення навчальної дисципліни:

загальні компетентності:

- **загальнонаукові компетенції:** здатність до наукового пізнання на основі системного, синергетичного підходів, використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійних дослідженнях.

- **інструментальні компетенції:** Знання законів, методів та методик проведення наукових та прикладних досліджень. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, компетентність у пошуку, обробленні та

критичному аналізі різних інформаційних джерел. Компетентність у реєстрації та захисті прав інтелектуальної власності.

фахові компетентності:

- **загально-професійні компетенції:** Знання математичних методів побудови та аналізу моделей природних, економічних та соціальних об'єктів. Здатність критично сприймати і аналізувати чужі думки та ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, рецензувати публікації та автореферати, проводити критичний аналіз власних матеріалів.

- **спеціалізовано-професійні компетенції:** здатність застосовувати та переносити: знання конкретних наук (за фахом і спеціалізацією); знання про методологію досліджень, здатність до організації праці на науковій основі; готовність до здійснення дослідницької діяльності; здатність і готовність виконувати концептуалізацію і операціоналізацію основних базових понять та категорій дослідження; здатність і готовність збирати та узагальнювати теоретичну та емпіричну інформацію для наукового дослідження. Здатність побудувати програму соціально-економічного дослідження.

Навчальна дисципліна «Методи наукових досліджень» є базою для вивчення таких дисциплін, як: „Видавничі бази даних”, „Мультимедійне видавництво”, „Електронні бібліотеки, довідкові та пошукові системи”, „Дидактичні основи розробки мультимедійних видань”, „Технології мультимедійних гіпервидань”.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни «Методи наукових досліджень» структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

Модуль 1. Структура наукової теорії. Теоретичні основи наукових досліджень.

Тема 1. Поняття про науку як систему знань.

Сутність пізнання. Рівні і види наукового пізнання. Поняття про науку, її сутність, цілі та функції. Основні ознаки науки. Сутність наукового знання. Історія становлення та основні віхи розвитку науки. Особливості науки XXI ст. Наукознавство. Класифікація наук, функції та завдання. Статуси знання. Основні структурні елементи науки.

Тема 2 Наукове дослідження як особлива сфера діяльності.

Наукова діяльність, її види та форми. Форми організації та управління наукою в Україні. Суб'єкти наукової діяльності. Підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів.

Сутність наукового дослідження. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Науковий і науково-прикладний результат.

Творча і нетворча діяльність. Ознаки творчої діяльності. Творчі можливості науковця. Умови ефективності творчої діяльності, її організація. Робочий день та робоче місце науковця. Ділове спілкування і особистий архів дослідника.

Наукова школа: структура, функції та основні ознаки.

Тема 3. Загальна методологія наукової творчості.

Методологія наукових досліджень: значення, сутність, мета, завдання та функції. Методологічний апарат і методологічна основа наукового дослідження. Принципи методології пізнання.

Структура методології. Філософська методологія. Загальнонаукова методологія. Принципи загальнонаукових досліджень. Конкретнонаукова методологія. Рівні методологічного аналізу.

Тема 4. Жанри та стилі наукової творчості.

Науковий стиль і науковий жанр. Науковий документ, вимоги до нього. Характерні особливості наукової мови. Функціонально-лексичні та логічні засоби зв'язку. Техніко-орфографічне оформлення та уніфікація елементів наукового документу.

Форми наукових документів, їх архітектоніка та внутрішня логіка. Робота над текстом.

Тема 5. Планування та організація науково-дослідницької діяльності у закладах вищої освіти.

Науково-дослідна діяльність слухачів, характеристика її напрямів.

Структура і система вимог до наукової роботи (магістерської), її внутрішня логіка: композиція, функціональна залежність структурних частин. Типові помилки написання та оформлення.

Тема 6. Стадії здійснення наукових досліджень: особливості та вимоги.

Загальна характеристика науково-дослідних стадій. Організаційний (змістовно-теоретичний) етап дослідження.

Наукова і науково-технічна експертиза: завдання, форми та види.

Дослідний етап: методичне та методологічне забезпечення. Програма та план наукового дослідження. Методологічна і методична частини програми дослідження. Види заголовків у робочих планах. Рубрикація, її внутрішня логіка.

Етап узагальнення та апробації результатів дослідження. Завершальна стадія науково-дослідного процесу. Аналіз та інтерпретація даних. Формулювання наукових висновків. Етап реалізації результатів дослідження.

Тема 7. Загальне поняття про методи наукових досліджень. Характеристика теоретичних методів досліджень.

Організація і проведення соціологічних досліджень. Типи досліджень за глибиною розробки програми та вибірки. “Науковий метод”, “метод”, “метод науки”, “метод індивідуального рівня наукової діяльності”.

Метод дедукції (індукції), аналіз (синтез), абстрагування, конкретизація, моделювання, класифікація, порівняння та їхня характеристика.

Тема 8. Характеристика емпіричних методів досліджень.

Формування вибіркової сукупності, її репрезентативність. Характеристика типів вибірки. Поняття про крок і ремонт вибірки. Вимоги повноти, надійності і технологічності.

Метод спостереження, інтерв’ювання, анкетування, опитування, контент-аналізу, експертна оцінка, тестування, експеримент та їхня характеристика. Поняття повноти, надійності, технологічності та стійкості інформації. Валідність методу.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 1.

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Пр. занят.	СРС
1	2	3	4	5	6
1 семестр					
Модуль № 1. «Структура наукової теорії. Теоретичні основи наукових досліджень»					
1.1.	Поняття про науку як систему знань.	11	2	2	7
1.2.	Наукове дослідження як особлива сфера діяльності.	11	2	2	7
1.3.	Загальна методологія наукової творчості.	11	2	2	7
1.4.	Жанри та стилі наукової творчості.	11	2	2	7
1.5.	Планування та організація науково-дослідницької діяльності у закладах вищої освіти.	11	2	2	7
1.6.	Стадії здійснення наукових досліджень: особливості та вимоги.	11	2	2	7
1.7.	Загальне поняття про методи наукових досліджень. Характеристика теоретичних методів досліджень.	11	2	2	7
1.8	Характеристика емпіричних методів досліджень.	12	2	2 1	7
1.9.	Домашнє завдання.	8	-	-	8
1.10.	Модульна контрольна робота № 1.	8	1	-	7
Усього за модулем № 1.		105	17	17	71
Усього за 1 семестр		105	17	17	71
Усього за навчальною дисципліною		105	17	17	71

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

Таблиця 2.

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Лекції	СРС
1	2	3	4
1 семестр			
Модуль № 1. «Вітчизняне та зарубіжне правове поле як система захисту інтелектуальної власності»			
1.1.	Поняття про науку як систему знань.	2	3
1.2.	Наукове дослідження як особлива сфера діяльності.	2	3
1.3.	Загальна методологія наукової творчості.	2	3
1.4.	Жанри та стилі наукової творчості.	2	3
1.5.	Планування та організація науково-дослідницької діяльності у закладах вищої освіти.	2	3
1.6.	Стадії здійснення наукових досліджень: особливості та вимоги.	2	3
1.7.	Загальне поняття про методи наукових досліджень. Характеристика теоретичних методів досліджень.	2	3
1.8.	Характеристика емпіричних методів досліджень.	2	3
1.9.	Модульна контрольна робота № 1	1	7
Усього за модулем № 1.		17	31
Усього за 1 семестр		17	31
Усього за навчальною дисципліною		17	31

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.

Таблиця 3.

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Пр. заняття	СРС
1	2	3	4
1 семестр			
Модуль № 1. «Структура наукової теорії. Теоретичні основи наукових досліджень»			
1.1.	Структура наукової теорії. Теоретичні основи наукових досліджень.	2	4
1.2.	Планування та організація науково-дослідницької діяльності у закладах вищої освіти.	2	4
1.3.	Загальна методологія наукової творчості.	2	4
1.4.	Стадії здійснення наукових досліджень: особливості та вимоги.	2	4
1.5.	Структура дослідження: обґрунтування актуальності і визначення теми дослідження, його мети, завдання.	2	4
1.6.	Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, положень, що покладені в основу дослідження	2	4

1.7.	Підготовка публікацій, рефератів, доповідей.	2	4
1.8.	Магістерська робота: написання, оформлення, захист.	2 1	4
Усього за модулем № 1.		17	32
Усього за 1 семестр		17	32
Усього за навчальною дисципліною		17	32

2.4. Самостійна робота студента, її зміст та обсяг

Таблиця 4.

№ пор.	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
1	2	3
4 семестр		
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	24
2.	Підготовка до практичних занять	32
3.	Виконання домашнього завдання	8
4.	Підготовка до модульної контрольної роботи	7
Усього за 4 семестр		71
Усього за навчальною дисципліною		71

2.4.1. Домашнє завдання

Домашні завдання (ДЗ) виконуються в першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу дисципліни.

Домашні завдання виконуються на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, і є складовою модулю №1 «Структура наукової теорії. Теоретичні основи наукових досліджень». Тема домашнього завдання: «Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: аналіз типових помилок при написанні та оформленні».

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання домашнього завдання – до 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

У процесі проведення лекційних занять використовуються лекції з мультимедійними презентаціями. У процесі проведення практичних занять використовуються групові методи, мозкова атака та прикладне програмне забезпечення.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник / [Електронний ресурс]. – К. – 2004. – 212 с. – Режим доступу: http://toplutsk.com/bookcatalog-book_17.html

3.2.2. Закон України "Про наукову та науково-технічну діяльність" №1977-ХІІ від 13 грудня 1991 року із змінами та доповненнями

3.2.3. 11. 12. Закон України "Про вищу освіту" №2984-ІІІ від 17 січня 2002 року із змінами та доповненнями.

3.2.4. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / Дроздов В. О., ред.; МОН – 5-е вид. – Київ: Професіонал, 2008. – 240 с.

3.2.5. Костюкевич В. М. Основи науково-дослідницької роботи магістрів та аспірантів: навчальний посібник / МОН України. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. – 176 с.

3.2.6. Палеха Ю., Леміш Н. Основи науково-дослідної роботи: навчальний посібник / МОН МС України. – Київ: Ліра-К, 2016. – 336 с.

3.2.7. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник / МОН. – Київ: Знання, 2007. – 271 с.

3.2.8. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ: Слово, 2003. – 235 с.

3.2.9. Чумак В. Л., Іванов С. В., Максимюк М. Р. Основи наукових досліджень: підручник / МОН. – Київ: НАУ-друк, 2009. – 304 с.

Допоміжна література

3.2.10. Білецький А.Я., Ключко О.М. Деякі підсумки впровадження інформаційних технологій у навчальний процес та наукові дослідження. Головний документ: Електроніка та системи управління – Київ, 2004. – № 2. – С. 136-139

3.2.11. Воронін А. М. Основи наукових досліджень / [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу: <http://www.lib.nau.edu.ua/search/Details.aspx?id=344833&lang=uk-UA>

3.2.12. Де і як публікувати результати дисертаційних досліджень. Збірник нормативних документів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації: збірник нормативних документів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації / Ред."бюлетня ВАК України". – Киев: Ред."Бюлетня ВАК України", 2000. – 64 с.

3.2.13. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2003.

3.2.14. Литвиненко Олександр Євгенійович, Артамонов Євгеній Борисович, Артамонов Є.Б., Литвиненко О.Є., Litvinenko A.E., Artamonov E.V., Литвиненко Александр Евгеньевич, Артамонов Евгений Борисович, Литвиненко А.Е., Артамонов Е.Б. Основи наукових досліджень. / [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: <http://www.lib.nau.edu.ua/search/Details.aspx?id=344513&lang=uk-UA>

3.2.15. Нові технології навчання.: науково- методичний збірник/ ред. кол.: В.А.Козаков; МОУ; НМК ВО. – Київ: НМК ВО, 1992. – Вип.7. – 168 с.

3.2.16. Пілюшенко В.Л. , Шкрабак І.В. , Славенко Е.І. . Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / К. : Лібра, 2004.

3.2.17. Стеченко Д.М. , Чмир О.С. Методологія наукових досліджень : підручник Київ: Знання, 2005.

3.2.18. Фіялка Світлана. Різноманіття та можливості наукових методів у дослідженнях із теорії та історії видавничої справи та редагування / Фіялка Світлана / Вісник Книжкової палати., 2015, – № 4 – с. 9-11.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Основи наукових досліджень - <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>

3.3.2. Напрямки наукових досліджень НАУ - <http://nau.edu.ua/ua/menu/science/napryamki-naukovix-dosl%D1%96dzhen.html>

3.3.3. Наука в НАУ: історія та сьогодення - <http://nau.edu.ua/ua/menu/science/nauka-v-nau-%D1%96stor%D1%96ya-ta-sogodennya.html>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи студента здійснюється в балах відповідно до табл. 1.

Таблиця 4.1.

1 семестр		Мак кількість балів
Модуль №1		
Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
Виконання та захист практичних робіт № 1.1 – 1.8 (5б.×8)	40 (сумарна)	
Виконання домашнього завдання	20	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи студент має набрати не менше 36 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи	28	
Усього за модулем №1	88	88
Семестровий диференційований залік		12
Усього за 1 семестр		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи у балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання та захист практичних. роб. № 1.1-1.8	Виконання та захист домашн.завдання	Виконання модульної контр. роботи № 1,	
5	18 – 20	26-28	Відмінно
4	15 – 17	21-25	Добре
3	12 – 14	17-20	Задовільно
менше 3	менше 12	менше 17	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної студентом навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл. 4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок
у балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
Менше 53	Незадовільно

4.5. Підсумкова модульна рейтингова оцінка у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкових семестрових
модульних рейтингових оцінок у балах
оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової
рейтингової оцінки в балах оцінці
за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
12	Відмінно
10	Добре
8	Задовільно
-	-

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок
у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни, яка викладається протягом одного семестру, дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплому.

